

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя” № 5, София 1000

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
№ 75

28.4.2026 г.

X 28.04.2026

Signed by: ELENA NIKOLAEVA NACHEVA

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

*сондаж № 1ВКП + Каптирани естествени извори
находище на минерална вода „Благоевград“, гр. Благоевград, община Благоевград, област
Благоевград* има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Термоминералното находище се намира в северния край на град Благоевград, по южния скат на възвишението „Бранището” (местността „Тумбата”), на 414 м надморска височина и представлява водонапорна система от пукнатинно-жилен тип в гнайсово-мигматитовия комплекс с докамбрийска възраст (Аг РеС) на Влахинския блок в югозападната част на Рилския хорст.

Формираща среда на минералната вода

Находището на минерална вода „Благоевград”, област Благоевград, община Благоевград, гр. Благоевград е разположено върху дълбочинната (Благоевградска) разломна зона със СЗ-ЮИ посока и стръмен наклон на ЮЗ (до 70-78°) и ширина, на места надвишаваща 200 м, която служи за източната тектонска граница на седиментационния басейн.

Подхранване на находището

Подхранването на находището се осъществява чрез инфилтрация на атмосферни валежи. Термоминералните води са с дълбока циркулация и са привързани към пукнатините на разливните тектонски структури (разломи и разседи).

Тектонските милонити по двете системи и неогенските пясъчливо-глинести седименти представляват хидравличната бариера на напорните термални води и обезпечават появата на изворите на около 20 м височина над дълбоката долина на р. Бистрица, дренираща планинския масив. Ориентацията и падението на гнайсовата шистозност в масива от околността на изворите е разнопосочна; по-често наклонът и е ЗСЗ с ъгъл 20-30°.

Колектор на минералната вода

Изворите са привързани към напукани, натрошени и нашистени, милонитизирани и хидротермално променени (окварцени, каолинитизирани и пропицитизирани) биотитови и двуслюдени мигматизирани гнайси с кварц-фелдшпатни прослойки и жили. Появата им е обусловена от напречни субпаралелни разломи и пукнатини в СИ посока със СЗ и ЮИ наклон (75-80°) по северните брегове на р. Бистрица, които почти перпендикулярно пресичат главната разломна зона.

Експлоатационен водоизточник на минерална вода в находището

Находището е разкрито от водоземни съоръжения сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори и сондаж № 15^БХГ. Сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори е с дълбочина 167,5 м.

Геоложките и хидрогеоложките проучвания, техническите проекти за първото съвременно каптиране на изворите и строителството на каптажните съоръжения са извършени през 1939 г. под ръководството на Б. Радославов (Б. Радославов, 1939 г., Д. Караджов и др., 1939 г.).

По каменинови тръби и каменни дренажи, по 3 дълги траншеи в скалите, водите са отведени гравитачно в 3 проучвателно-експлоатационни-каптажни шахти с бетонови колони, разположени в местата на най-големите извори-в западната (шахта № II), средната (№ XIX) и източната (№ XXV) част на термалната зона, при следните размери:

- Западната каптажна шахта обхваща 17 извора и представлява колона с правоъгълно сечение 1,55 x 2,64 м и дълбочина 6,70 м. След каптирането е имала дебит 7,700 l/s и температура 55,1 °С;
- Средния каптаж има размери /вътрешни/ 1,00 x 3,60 м и дълбочина 5,45 м. Дебит след каптирането - 1,500 l/s и температура 55,2 °С;
- Източния каптаж е с размери /вътрешни/ 4,50 x 3,00 м и дълбочина 6,60 м. Дебит след каптирането - 5,00 l/s и температура 54,2 °С.

Водите от трите каптажа са събрани в общ резервоар и по гравитачен водопровод (на експлоатационна кота на шахта XXV—423,34 м) се отвеждат към банята, пералнята и градските чешми.

Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-122/14.02.2025 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени експлоатационни ресурси за находище на минерална вода „Благоевград“, както следва:

Воден обем	Експлоатационни ресурси от минерална вода			Температура	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	Q _{ЕР1} л/сек	Q _{ЕР2} л/сек	Q _{ЕР3} л/сек	T (°C)	Q л/сек	ΔT °C	G ¹ _{екс} kJ/s
Находище на минерална вода „Благоевград“, гр. Благоевград, община Благоевград, област Благоевград – изключителна държавна собственост	4,99	7,49	-	54,1-55,24	13,50	39,1-40,21	2045,8
	12,48						

технически възможен дебит:

Водоземно съоръжение:	Технически възможен дебит на водоземното съоръжение	ПВН	Допустимо понижение S _{доп}	Допустима дълбочина на водното ниво,	Допустима кота на динамичното водно ниво,	Температура
	Q (л/сек)	м	м	м	м	T (°C)
сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори	12,22	-	2,2 м от кота терен 411,45 м	-	Самоизлив до кота 409,25 м	54,1

Каптиране

След изграждането на каптажните съоръжения, в пространството около тях, върху местата и грифоните на дренирани извори и близките разкрития на водоносните скали са извършени щателни изолации с бетон (с дебелина до 0,5 м) и пластична глина.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед № РД-404 от 18.06.2007 г. на министъра на околната среда и водите е определена санитарно-охранителна зона около сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори, находище на минерална вода „Благоевград”, гр. Благоевград, община Благоевград, област Благоевград.

Б. Състав:

<u>1. Аниони</u>			<u>2. Катиони</u>		
	<u>mg/l</u>	<u>eq%</u>		<u>mg/l</u>	<u>eq%</u>
F ⁻	12,55	7,266	NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Cl ⁻	6,20	1,924	Ca ²⁺	8,82	4,822
SO ₄ ²⁻	232,70	53,287	Mg ²⁺	0,85	0,767
CO ₃ ²⁻	< 6	0,000	Na ⁺	191,90	91,459
HCO ₃ ⁻	207,46	37,410	K ⁺	8,38	2,348
HSiO ₃ ⁻	0,80	0,114	Fe-общо	0,03	0,006
NO ₂ ⁻	< 0,05	0,000	Li ⁺	0,38	0,598
NO ₃ ⁻	< 1,00	0,000	Mn ²⁺	< 0,02	0,000
Сума:	459,71	~100,00	Сума:	210,36	~100,00
Сух остатък при 180°C	675	mg/l	H ₂ SiO ₃	103	mg/l
Сух остатък при 260°C	655	mg/l	Обща минерализация	772	mg/l
Електропроводимост	980	µS/cm	Въглероден диоксид	< 0,50	mg/l
pH	8,25		Сероводород	0,08	mg/l
			Дебит		12,22 l/s
			Температура		54,3 °C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без вкус и с мирис на сероводород.

3. Микроелементи (mg/l)

Алуминий	0,114	Никел	< 0,005
Арсен	< 0,010	Олово	< 0,010
Антимон	< 0,005	Селен	< 0,010
Бор	0,428	Хром	< 0,005
Барий	< 0,010	Цинк	0,011
Сребро	< 0,050	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,003	Цианиди	< 0,010
Мед	< 0,050		

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 218 от 07.11.2024 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР” ЕАД, гр. София и Протокол от контрол на минерална вода № МВ 3 от 15.08.2024 г. на РЗИ Благоевград.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,344±0,058	Bq/l	Радон-222	14,55±2,07 Bq/l
Обща β- активност	0,453±0,043	Bq/l	Естествен уран	0,0063±0,0014 mg/l
Радий-226	0,093±0,042	Bq/l	Обща индикативна доза	< 0,10 mSv/year

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологични показатели на вода № W 109a и № W 109b от 04.11.2024 г. на Орган за контрол от вида А при НЦРРЗ и Експертна оценка за определяне на общата индикативна доза от поглъщане на радионуклиди с минерална вода.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22°C	0/1 КОЕ/см ³	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 36°C	0/1 КОЕ/см ³	Ешерихия коли	0/250 см ³
Колиформи	0/250 см ³	Сулфитредуциращи клостридии	0/50 см ³
		Псевдомонас аеругиноза	0/250 см ³

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 896 от 14.08.2024 г. на ЛИК при РЗИ Благоевград.

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори от находище „Благоевград“, гр. Благоевград, община Благоевград, област Благоевград е 772 mg/l. Характеризира се като хипертермална, минерализирана, хидрокарбонатно-сулфатно-натриева, флуорна и силициева вода, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Поради установено високо съдържание на „флуор“ (установена стойност от 12,55 mg/l) водата се определя като неподходяща за употреба за питейни цели. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната минерализация и наличието на хидрокарбонатно, сулфатно, натриеви, флуоридни и силициеви съставки. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Те намаляват лекостепенно хиперацидитета на стомашния сок, ако се приемат 60-90 минути преди хранене, стимулират кинетиката на жлъчните пътища и имат противовъзпалително действие върху секреторната функция на черния дроб. Доказано е също, че хидрокарбонатно-натриевата вода предизвиква така наречената разреждаща секреция в стомашно-чревния тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията - предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Тези води стимулират кинетиката на жлъчните пътища, имат противовъзпалително действие и влияят върху секреторната функция на черния дроб и жлъчния мехур, като предизвикват холеретично и по-малко холагонно действие. Сулфатните води въздействат върху обмяната на веществата при затлъстяване чрез очистителния ефект, при захарна болест като подпомагат пълното изгаряне на въглехидратите и гликогенообразуването, подобряват пуриновата обмяна, като спомагат тяхното пълно изгаряне от организма. Наличието на силиций има адстрингентно и антисептично въздействие и намира приложение за лечение на кожни заболявания.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното *темпериране до 35-37°C*) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити и гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчните пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити,

уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия и др.); метаболитни (подагра, затлъстяване, диабет и др.); лица експонирани на вредни вещества (спомога за пречистване на бъбреците и черния дроб от вредни вещества натрупани вследствие на отделяните вредни газове от заводи, автомобили и др.).

Противопоказания за вътрешно (питейно) балнеолечение: до 6 месеца след кръвоизлив от стомашино-чревния тракт.

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

Инхалационно лечение при хронични заболявания на горните дихателни пътища.

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното temperиране до 35-37°C) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни заболявания в ремисия (артроартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); заболявания на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулопатии и др.); след оперативни интервенции на опорно-двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни (хронични дерматити, псориазис); гинекологични заболявания (хронични гинекологични възпаления на женската полова система-стерилитет, метрити, хронични аднексити и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС – с ритъмни нарушения; епилепсия.

Минералната вода може да бъде използвана за хигиенни и спортно-рекреативни цели след съответно temperиране на водата до 28°C.

В случаите, когато минералната вода от сондаж № 1ВКП+Каптирани естествени извори от находище на минерална вода „Благоевград“, гр. Благоевград, община Благоевград, област Благоевград се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на нейното приложение.

28.4.2026 г.

X Проф. Антония Димова

ЗА МИНИСТЪР: Signed by: Antonia Slavcheva Dimova-Yordanova
ПРОФ. АНТОНИЯ ДИМОВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР
(Съгласно Заповед № РД-01-164 от 24.02.2026 г.)